

Juridisch jaaroverzicht gemeente Overbetuwe 2020

De gemeente neemt jaarlijks talloze beslissingen. Helaas is niet altijd iedereen hier tevreden mee. Dan is er de mogelijkheid om bezwaar in te dienen of naar de rechter te gaan. Ook bij niet tijdig beslissen heeft de burger een middel: hij kan een ingebrekestelling sturen. Door handelen of nalaten van de gemeente kan schade ontstaan. Dan wordt de gemeente aansprakelijk gesteld. De uitkomst van deze procedures zeggen iets over de kwaliteit van besluiten en van de zorgplicht waar de gemeente voor staat bij het uitvoeren van haar uitgebreide takenpakket.

Bezwaarprocedures

	Kamer I			Kamer II		
jaar	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Primaire besluiten*	5.383	7.393	6.655	998	922	524**
bezwaren						
Totaal afgehandeld	56	88	58	48	28	57
Ingetrokken/informeel afgehandeld	21	24	16	17	6	16
Formeel behandeld	35	64	42	31	22	41
Gegronde/deels gegrond	3	19	2	4	7	6

* Bezwaren tegen belastingaanslagen worden niet door de commissie beoordeeld en zijn in het overzicht niet meegenomen.

** als gevolg van de Covid –epidemie zijn beduidend minder evenementenvergunningen verleend

Bijzonderheden

Ten opzichte van 2019 zijn er minder gegrondverklaringen. Terwijl Kamer II twee keer zoveel bezwaren ontving.

De gemiddelde afhandelingsstijd van een formele procedure was bij Kamer I 19 weken en bij Kamer II 18 weken. Dit is beduidend langer dan voorgaande jaren. Belangrijke oorzaak is de Covid-epidemie, die het lastiger maakte om hoorzittingen te plannen.

De Andere Aanpak

Waar mogelijk passen we pre-mediation (de Andere Aanpak) toe bij bezwaren. Het bezwaar wordt informeel afgehandeld. In een gesprek staat een oplossing centraal, voor zover er beleidsvrijheid is. Niet alle bezwaren lenen zich voor de Andere Aanpak, zoals handhavingsbesluiten of politiek gevoelige besluiten. Van het totaal aantal afgehandelde bezwaren in 2020 is in beide kamers iets meer dan 27% ingetrokken. In de meeste gevallen worden bezwaren ingetrokken na uitleg van het besluit. Bij ongeveer een derde van de intrekkingen is het besluit herzien, of zijn onderdelen in het besluit gewijzigd.

Redenen voor gegrondverklaring:

Hier is geen trend in te ontdekken. Redenen zijn divers, zoals de constatering dat onvoldoende onderzoek is verricht, belangen onvoldoende zijn afgewogen of regelgeving onjuist is toegepast.

De meeste bezwaren worden ingediend over omgevingsvergunningen en de participatiewet

Ingebrekestellingen

Ingebrekestellingen:

Als de gemeente niet tijdig beslist op een aanvraag, kan de aanvrager de gemeente in gebreke stellen. Als hierna binnen 14 dagen geen besluit wordt genomen, dan is de gemeente een dwangsom verschuldigd tot een maximum van € 1.442,00. In 2020 zijn er 22 afgehandeld. Er zijn vijf dwangsommen betaald.

10 maal is alsnog binnen 14 dagen een besluit genomen, waarmee betaling van een dwangsom is voorkomen. Tijdige verdaging van de beslistermijn had deze ingebrekestellingen kunnen voorkomen.

Overzicht afgehandelde ingebrekestellingen

intrekking	0
betrof geen aanvraag/ n.v.t	5
beslistermijn nog niet om	2
alsnog binnen 2 weken besluit	10
toegewezen	5
totaal	22

Aansprakelijkstellingen

In 2020 zijn 81 aansprakelijkstellingen afgehandeld, waarvan 13 door de verzekeraar.

15 aansprakelijkstellingen zijn doorverwezen naar aannemers die werkzaamheden uitvoeren voor de gemeente in de openbare ruimte. 53 zijn door ons zelf afgehandeld. 18 aansprakelijkstellingen zijn erkend.

Schades boven de €2.500,- en letselschades worden door de verzekeraar afgehandeld. Vier van de 13 afgehandelde aansprakelijkstellingen zijn erkend.

Termijnen afhandeling

Schades die we zelf behandelen worden binnen 8 weken afgehandeld. Schadeclaims die naar de verzekeraar gaan nemen vaak langere tijd in beslag, met name door de inschakeling van rechtsbijstands-verzekeraars en/of experts en de lange looptijd van letselschades.

Belangrijkste schade oorzaken:

1. Werkzaamheden in de openbare ruimte
2. Gebrekkig wegdek/trottoir

Klachten

In 2020 zijn 59 klachten ontvangen en 28 afgehandeld.

De meeste klachten worden ontvangen door de teams die veel contact met het publiek hebben: Uitvoering sociaal, Externe dienstverlening en Openbare werken. De klachten gaan vooral over communicatie, niet tijdig reageren en het handelen of de houding van de ambtenaar. Streven is om klachten zo veel mogelijk informeel af te handelen. Dit is bij 19 klachten gebeurd. Van de formeel afgehandelde klachten is er één gegrond verklaard.

Opvallend is dat aan het einde van het jaar 31 klachten nog niet waren afgehandeld. Door de grote werkdruk afgelopen jaar is de afhandeling fors vertraagd en is er ook niet tijdig gerappelleerd door de klachtencoördinator.

In 2020 is gebleken dat rollen en verantwoordelijkheden van medewerkers en managers bij de klachtafhandeling niet duidelijk genoeg zijn en klachten niet altijd goed geregistreerd worden.

Klachten worden zo veel mogelijk informeel afgehandeld

Rechtszaken

Zaken in behandeling		civiel	VoVo*	Beroep	Hoger beroep	Totaal	Waarvan afgehandeld in 2020
bestuursrecht	handhaving		2			2	2
	omgevingsvergunning		1	6		7	2
	bestemmingsplannen			4		4	3
	planschade			1		1	0
	WOZ waarde			13	3	16	10
	Participatiewet			9	1	10	6
civiel	aansprakelijkstelling	2				2	0
	overig	1				1	1
	Totaal	3	3	33	4	43	24

* voorlopige voorziening

Van de lopende zaken in 2020 was aan het einde van het jaar van 19 zaken de uitkomst nog onbekend. Van de 23 afgehandelde bestuursrechtelijke zaken zijn er 7 (deels) gegrond verklaard. De meeste (5) in beroepszaken over WOZ waarde. In die gevallen wordt meestal een compromis bereikt waarbij een klein deel van de onroerende zaakbelasting wordt terug betaald. De twee andere zaken betroffen bestemmingsplannen. In de afgehandelde civiele zaak is de gemeente in het gelijk gesteld.

Conclusies

Bezwaar en beroep

In verhouding tot de grote hoeveelheid besluiten die de gemeente ieder jaar neemt is het aantal bezwaren en daarop volgende beroepen laag. Ten opzichte van het vorige jaar zijn in Kamer II twee keer zoveel bezwaarschiften ingediend. Het is lastig een oorzaak aan te wijzen. De Covid-epidemie zou er iets mee te maken kunnen hebben. Men was meer thuis en wellicht was er meer aandacht voor de eigen buurt .

Met een besluit kunnen grote individuele belangen gemoeid zijn. Bezwaar indienen is een mogelijkheid om meer gehoor te krijgen voor die belangen. Wanneer een bezwaar zich hiervoor leent, wordt in gesprek gegaan met de bezwaarmaker. Sinds we de Andere Aanpak toepassen ligt het aantal ingetrokken bezwaren jaarlijks rond de 30%, dit jaar was dat ruim 27%. Een belangrijke reden voor intrekking is begrip voor het besluit naar aanleiding van het gevoerde gesprek. In ongeveer een kwart van de gevallen is het besluit heroverwogen en aangepast

Weinig ingediende bezwaren en beroepen worden gegrond verklaard. De gemeente heeft vaak beleids-vrijheid. Besluiten moeten echter wel goed worden voorbereid, er moet voldoende onderzoek worden gedaan, individueel en algemeen belang moet worden afgewogen. De motivering van een besluit moet in orde zijn. Er is altijd verbetering mogelijk. Uit de beoordelingen door de bezwarencommissie en de rechter is echter te concluderen dat de kwaliteit van besluiten over het algemeen voldoende is. De bezwarencommissie heeft geen specifieke aanbevelingen gedaan naar aanleiding van de afgehandelde bezwaren in 2020.

Ingebrekestellingen

In vijf gevallen is een dwangsom betaald. Dit was met name het gevolg van handhavingsverzoeken van een zelfde verkeersgebod, ingediend door vier buurtbewoners. Bij 10 van de ingebrekestellingen is alsnog binnen twee weken een besluit genomen. Dit betrof met name het terrein van de Participatiewet.. Bewaken van beslistermijnen en, als besluitvorming wat langer duurt, tijdig verdagen van de beslistermijn, blijft een punt van aandacht.

Aansprakelijkstellingen

In 2020 lag het aantal aansprakelijkstellingen lager dan het voorgaande jaar. Ook werd er naar verhouding een kleiner aantal erkend. Veel terechte aansprakelijkstellingen komen voort uit werkzaamheden bij projecten en werkzaamheden in de openbare ruimte. Gebreken aan de weg zijn ook regelmatig grond voor terechte claims. De gemeente is als wegbeheerder aansprakelijk voor letsel/schade als gevolg van gebreken. Tot nu toe zijn er slechts kleine schadebedragen geclaimd. Het totale bedrag aan schade uitkeringen door de gemeente was in 2020 een kwart minder dan dat in 2019.

Klachten

Veel klachten worden informeel opgelost in een gesprek met degene die de klacht heeft ingediend. Aanleiding voor een klacht is vaak de communicatie, het niet (tijdig) reageren of de wijze van handelen van de ambtenaar. Aandacht voor tijdige en duidelijke communicatie blijft belangrijk. In 2021 wordt de klachtenprocedure verbeterd door verduidelijking van - en concrete afspraken over de rol en verantwoordelijkheden van medewerkers en managers en door een betere registratie van klachten.